

Українська музична культура

Ukrainian musical culture

UDC 78.083

DOI 10.33287/221918

Рябцева Ірина Михайлівна,
*кандидат мистецтвознавства,
доцент кафедри „Історія та теорія музики”
Дніпропетровської академії музики ім. М. Глінки*
тел. (095) 848 - 44 - 81
e-mail: mailrim59@gmail.com

Саєнко Оксана Вікторівна,
*магістрант кафедри „Вокально-хорова майстерність”
Дніпропетровської академії музики ім. М. Глінки*
тел. (073) 082 - 03 - 42
e-mail: oksanasaenko0591@gmail.com

ДО ПРОБЛЕМИ ТРАКТУВАННЯ ЖАНРУ ХОРОВОЇ МІНІАТЮРИ У ТВОРЧОСТІ ЛЕСІ ДИЧКО **(на прикладі хорових мініатюр на поетичні тексти: „Зима”, „На човні”, „Весна”)**

Мета статті – визначення особливостей жанру української хорової мініатюри та виявлення основних принципів їх реалізації у хорових творах Лесі Дичко. Ціль роботи зумовлює відповідні завдання, що полягають у виявленні жанрово-стильових орієнтирів музичної мови Л. Дичко, наявних в обраних для розгляду хорових мініатюрах на поетичні тексти та, на основі їх аналізу, окресленні ряду іманентних рис, притаманних творчості композиторки. **Методи** дослідження формуються на основі застосування емпіричних підходів наукового пізнання, а саме спостереження, аналізу та узагальнення, що дозволяє на практичному рівні здійснити вивчення зазначеної теми. Також у роботі застосовуються текстологічні та семантичні аналітичні підходи у вивченні поетичного тексту. **Наукова новизна** статті визначається фактором первинності здійснення комплексного аналізу обраних хорових мініатюр з позиції виявлення іманентних жанрово-стилістичних рис творчості Л. Дичко.

Висновки. Проведений аналіз хорових мініатюр „Зима”, „На човні”, „Весна” на поетичні тексти дозволяє класифікувати їх як надзвичайно яскраві, художньо виразні зразки модерного трактування жанру з рельєфним проявом національно-характерних стилістичних ознак, що може розглядатись прикладом синтезу неофольклорного та неоромантичного спрямування творчості Л. Дичко. Хорова мініатюра Лесі Дичко на сьогодні щільно ввійшла до репертуару численних хорових колективів України. Композиторка формує комплексну світоглядну модель буття у взаємодії з творчим мисленням. Її бачення художнього тексту відбувається одночасно у вимірі літератури, музики й малярства, завдяки постійному залученню елементів лексики візуальних мистецтв до своїх творів, зорієнтованістю на „живописність”, ґрунтовній роботі з поетичними образами.

Ключові слова: Леся Дичко, хорова мініатюра на поетичні тексти, хорове мистецтво сучасності.

Рябцева Ирина Михайловна, кандидат искусствоведения, доцент кафедры „История и теория музыки” Днепропетровской академии музыки им. М. Глинки

Саенко Оксана Викторовна, магистрант кафедры „Вокально-хоровое мастерство” Днепропетровской академии музыки им. М. Глинки

К проблеме трактовки жанра хоровой миниатюры в творчестве Леси Дычко (на примере хоровых миниатюр на поэтические тексты „Зима”, „На лодке”, „Весна”)

Цель статьи – определение особенностей жанра украинской хоровой миниатюры и выявление основных принципов их реализации в хоровых произведениях Леси Дычко. Цель работы предопределяет соответствующие задачи, заключающиеся в выявлении жанрово-стилевых ориентиров музыкального языка Л. Дычко, имеющих в избранных для рассмотрения хоровых миниатюрах на поэтические тексты и, на основе их анализа, очерчивании ряда имманентных черт, присущих творчеству композитора. **Методы** исследования формируются на основе применения эмпирических подходов научного познания, а именно наблюдения, анализе и обобщении, позволяющих на практическом уровне осуществить изучение представленной темы. Также в работе используются текстологические и семантические аналитические подходы изучения поэтического текста. **Научная новизна** статьи определяется

фактором первичности осуществления комплексного анализа избранных хоровых миниатюр с позиции выявления имманентных жанрово-стилистических черт творчества Л. Дычко. **Выводы.** Проведенный анализ хоровых миниатюр „Зима”, „На лодке”, „Весна” на поэтические тексты позволяет классифицировать их как чрезвычайно яркие, художественно выразительные образцы современной трактовки жанра с рельефным проявлением национально-характерных стилистических признаков, что может рассматриваться примером синтеза неофольклорного и неоромантического направления творчества Л. Дычко. Хоровая миниатюра Леси Дычко сегодня плотно вошла в репертуар многочисленных хоровых коллективов Украины. Композитор формирует комплексную мировоззренческую модель бытия во взаимодействии с творческим мышлением. Её видение художественного текста происходит одновременно в измерении литературы, музыки и живописи, благодаря постоянному привлечению элементов лексики визуальных искусств к своим произведениям, ориентированности на „живописность”, основательной работе с поэтическими образами.

Ключевые слова: Леся Дычко, хоровая миниатюра на поэтические тексты, хоровое искусство современности.

Ryabceva Irina, PhD in Arts, associated professor of the „History and Theory of Music” chair, Dnipropetrovsk Music Academy after Mikhail Glinka

Saienko Oksana, graduate student of the chair „Vocal-choral mastery” of Dnipropetrovsk Music Academy after Mikhail Glinka

To the problem of interpreting the genre of choral miniatures in the creation of Lesya Dichko (on the example of choral miniatures on poetic texts „Winter”, „Na chovni”, „Spring”)

The purpose of the article is to identify the features of the genre of Ukrainian choral miniature and to identify the basic principles of their implementation in the choral works by Lesya Dychko. The purpose of the work determines the relevant tasks, which are in identifying the genre-style landmarks of the musical language of L. Dichko, available in selected choral miniatures for poetic texts and, based on their analysis, outline a number of immanent features inherent in the creativity of the composer. **The methods** of the research is formed by the using of empirical approaches of scientific investigation, namely observations, analyzes and

generalizations, which allow the practical implementation of this studying thematic destination. The textological and semantic analytical approaches of the poetic text are also used in the work. **The scientific novelty** of the article is determined by the factor of primacy of the complex analysis of selected choral miniatures from the standpoint of revealing immanent genre-stylistic traits of L. Dychko's creativity. **Conclusions.** The analysis of choral miniatures „Winter”, „Na chovni”, „Spring” on poetic texts allows to classify them as extremely bright, artistically expressive examples of modern interpretation of the genre with a relief display of nationally characteristic stylistic features, which can be considered as an example of the synthesis of neo-folklore neo-romantic orientation of creativity of L. Dychko. The choir miniature of Lesya Dychko is now firmly in the repertoire of numerous choirs of Ukraine. The composer forms a comprehensive outlook model of being in interaction with creative thinking. Her vision of the artistic text takes place at the same time in the dimension of literature, music and painting due to the constant involvement of elements of the visual arts vocabulary in her works, orientation to „painting”, and work with poetic images.

The key words: Lesia Dychko, choral miniature on poetic texts, choral art of modern times.

Постановка проблеми. Розмаїття хорових жанрів – одна з найактуальніших галузей творчості сучасних українських композиторів останніх десятиліть. Відповідно й одна з провідних тем у дослідженнях сучасних музикознавців. Хорові твори різних жанрів Лесі Дичко, однієї з найбільших знакових постатей сучасної музичної панорами України, розглядаються у різних аспектах. У більшості дослідників у полі зору масштабні твори зрілого періоду, а ранній період творчості Лесі Дичко, на наш погляд, залишається менш вивченим. Проте, саме у цих творах прослідковується процес формування принципів композиторського стилю, формуються жанрові пріоритети. Виявлення характерних іманентних рис стилістики у хорових творах Лесі Дичко раннього періоду й постало в центрі проблематики означеної статті.

Актуальність дослідження. Розглянуто процес формування іманентних рис композиторської стилістики у хорових мініатюрах на поетичні тексти раннього періоду творчості Лесі Дичко; вперше запропоновано аналіз хорових мініатюр „Зима”, „На човні”, „Весна”.

Огляд літератури. Інтерес сучасних дослідників до творчості Лесі Дичко є різноманітним та зростає з кожним роком. Все більше авторів наукових робіт обирають об'єктом аналітичних досліджень творчість композиторки, що свідчить про її особливе місце в українській музиці на межі ХХ – ХХІ століть.

На думку аналітиків творчості Лесі Дичко, важливою особливістю музики української композиторки є близькість до національного коріння, традицій вітчизняної культури [3; 7; 8]. О.Б. Письменна зосереджує увагу на науково-теоретичному аналізі музичної мови Лесі Дичко, беручи до уваги переважно твори зрілого періоду її творчості [6]. Українську хорову музику, на прикладі хорових мініатюр В. Зубицького, у своєму дисертаційному дослідженні М. Варакута класифікувала на три жанрові підрозділи: 1) фольклорну, що зосереджена на першоджерелах українського народного мистецтва; 2) духовну, котра має церковні канонічні тексти; 3) світську, що конкретизується за рахунок поетичного тексту та стає програмною мініатюрою [1; 2].

Мета статті – визначення особливостей жанру української хорової мініатюри та виявлення основних принципів їх реалізації в хорових творах Лесі Дичко раннього періоду творчості.

Об'єкт дослідження – українська хорова мініатюра у взаємодії з традиціями хорової культури та жанровими пріоритетами сучасних композиторів, а **предмет** – специфічні ознаки жанру української хорової мініатюри на поетичні тексти в творчості Лесі Дичко.

Виклад основного матеріалу. Постать Лесі Дичко – однієї з найвідоміших та провідних композиторів сучасності – відома не тільки в Україні, але й далеко за її межами. Твори майстрині були широко представлені на хорових фестивалях, конкурсах та у концертних програмах в усьому світі: США, Канаді, Франції, Великобританії, Німеччині, Нідерландах, Бельгії, Данії, Іспанії, Італії, Угорщині, Болгарії, Польщі, Росії та ін. Найбільш значне місце у творчості Лесі Дичко посідають хорові жанри, в яких виразно проступають зв'язок із фольклором, обрядовістю та традиціями православного християнського співу. Окреме місце у творчості композиторки відводиться дитячій тематиці. Цей світ, за висловом Л. Кияновської, їй вдалось розкрити „з усією безпосередністю та осяйністю дитячого бачення природи та життя” [4, 160].

М. Гордійчук зазначає: „Представниця київської композиторської школи, учениця та послідовниця Б. Лятошинського,

Леся Дичко створила свій неповторний стиль. Домінантою її творчості є універсализм, що синтезує різні аспекти знань про будову світу, божественно-духовний початок, історичну правду, загальнокультурні процеси суміжних видів мистецтва” [3, 7].

Не менш важливе значення надає композиторка відтворенню глибинних традицій народного співу, що проявляється у використанні різних жанрово-стильових моделей. Водночас, маніфестації нових колористично-фактурних гармонічних засобів при збереженні чіткої форми й тональних планів, маневрування між атональним і нормативним гармонічним звучанням є типовими для стилю композиторки. Можна вважати, що саме в цій багатогранній, неповторній і своєрідній композиторській „палітрі” й полягає секрет свіжості, піднесеності та оригінальності її музики.

Говорячи про багатогранність захоплень композиторки, Л. Пархоменко відзначає: „Леся Дичко вирізняв дуалізм захоплень: поряд із музикою не менш сильним, майже фаховим виявиться потяг до живопису, архітектури, а також народно-ужиткового мистецтва: писанкарства, мальованок, різьблення, гончарства, особливо орнаментів з археологічних пам’яток і народної архітектури. Це значною мірою визначає багатство асоціативних зв’язків зі спорідненими мистецтвами, мальовничість її музичного письма, примат кольору, багатство звукової палітри. Власне, саме імпресіоністичні штрихи ваблять у ранній „Фантазії за картинами російських художників”, сюїті „Веснянки”, вирізняють її манеру симфонічного звукопису” [5, 23].

Серед хорових творів різних періодів творчості Лесі Дичко, на створення яких впливало захоплення, глибоке вивчення й проникнення в традиції народнопісенної хорової культури, обираємо до комплексного аналізу твори малої форми. Адже, саме мініатюра на поетичні тексти – світська мініатюра – відтворює характерну для жанру хорової мініатюри програмність, образ та асоціації типу, що заявлений в самій назві твору й наявно представлений в поетичному тексті.

Як зазначає М. Варакута, кожному різновиду жанру властиве залучення певного літературного першоджерела, що має жанротворчі ознаки та викликає цілий ряд образно-сміслових асоціацій. За її думкою, у фольклорній мініатюрі таким першоджерелом стає поетична першооснова народнопісенного фольклору, у духовній

мініатюри – тексти канонічних церковних піснеспівів, у світській мініатюри – поезія відомих українських авторів [1, 30].

Леся Дичко у своїх хорових мініатюрах використовує поетичні тексти XVI – XVIII століть, звертається до творчості поетів XIX століття й до сучасної поезії. До нашого розгляду обираємо наступні хорові мініатюри: „Зима” на слова Миколи Вінграновського, „На човні” на слова Лесі Українки та „Весна” на поетичний текст Михайла Сича.

Хорова мініатюра „**Зима**” (або „Сутінь снігів”, як вказує автор), була написана спочатку також для сопрано та партії фортепіано. Згодом композиторка переробила її для мішаного хору *a cappella*, де солістами вже виступає кожна з партій хору по черзі, що приходиться на момент звучання її тематичного матеріалу, а інші голоси підтримують гармонічним фоном на розспів „а”. Текстом для мініатюри Леся Дичко обрала рядки з віршу „Сива стомлена сутінь снігів” українського письменника-шестидесятника Миколи Степановича Вінграновського, написаного у 1965 році.

Твір написано у формі одночастинної структури, що виділяється хоровими розспівами-вставками на звук „а”. У хоровій мініатюрі дійсно яскраво проявляється і хор, що виконує роль акомпанементу, і ведучі партії. Можна сказати, що тут відбувається сплетіння двох стихій, ні в якому разі їх мелодія не сприймається сама по собі окремо.

Розпочинається хорова мініатюра невеликим чотиритактним вступом, що ніби натякає на образ зими, на прихід холоду та снігів (тт. 1-4). Ансамбль хору виконує на відкритий звук „а” мелодичну побудову. Динаміка – *piano* – тиха й спокійна, заворожлива, але в кожному такті у різних партіях хору є позначення акцентуючої долі – *sforzando* – яка приводить до нюансу *pianissimo*. Звісно, ця невелика хорова зав’язка налаштовує слухача до задумки образу, що хотіла передати у своєму творі Леся Дичко.

Далі, починаючи з 6 такту, в партії сопрано починається основний тематичний матеріал. Мелодія тиха, плавна, нагадує характер несміливості, невпевненості. В той же час інші хорові партії підтримують гармонію звучання солуючого голосу, виконуючи основні ключові слова поетичного тексту: „сива...сутінь... слід сорочий... сонця глід...”. Партія сопрано має побудову з двох фраз, квадратної форми. Можна сказати, що тут прослідковуються елементи куплетності (тт. 6-9; тт. 10-13).

Як завершення однієї думки, тематичний матеріал обрамлюється знову хоровим фрагментом-заспівом на звук „а” (тт. 14-17). Він з точністю повторює матеріал вступу.

Партія сопрано згодом знову продовжує вести розповідь про зимові пейзажі (тт. 18-21). Мелодія набуває висхідної побудови, але зберігає все ж таки свій нюанс *piano*. Наприкінці фрази, в 21 такті всі голоси завмирають на ферматі, що потім приводить до яскравої частини, де знову хорові партії виконують вокаліз. У 22-31 тактах звучить новий матеріал. Нюанс зберігається, але за рахунок застосування кластерних співзвучь та накладань секундних інтонацій цей фрагмент хорової мініатюри звучить по-новому. Автор дає позначення виконувати кожні двотакти *accelerando* (прискорюючи), що створює враження заметілі, негоди, що поступово вкриває все навколо білим полотном.

І, нарешті, це розгортання веде до першої кульмінаційної точки. Партія сопрано, що має головний матеріал, у 35 такті на словах „...на серці зоря блискавиця...” приводить нас до вершини як інтонаційної, октавний стрибок (*фа* першої октави – *фа* другої октави), так і динамічної – *mf*. Надалі відразу ж, як крик душі про спасіння, друга кульмінація (тт. 38-39), що є загальною для всього твору. Цей фрагмент виявляється найяскравішою точкою всієї композиції.

Надалі знову все стихає, загострення динаміки спадає та повертається у початковий варіант. Як відголоски спогадів, знову самотньо звучить соло сопрано (тт. 43-46) на фоні інших хорових партій, що за рахунок розширення тривалості звучання кожної ноти тепер виконує функцію прозорого акомпанементу, завмираючи на витриманих половинних нотах. Від 47 такту звучить хоровий вокаліз на звук „а”, обрамляючи та завершуючи думку всієї хорової мініатюри, що надає їй цілісності форми та завершеності композиції.

Закцентуємо, що Леся Дичко в творі „Зима” досить вдало потрактувала жанр хорової мініатюри. Незважаючи на невеликий обсяг твору, відбувається швидка і контрастна зміна настроїв та емоцій. Тут представлено розмаїття динамічних фарб і сплетіння голосів (фону чи голосу-соло).

Хорова мініатюра „**На човні**” (або друга назва, дана авторкою, „Море”) відноситься до ліричних творів. Уривок поетичного тексту взято зі збірки творів „Кримські спогади”, першої збірки поезій Лесі Українки „На крилах пісень”, що вийшла друком у Львові 1893 року.

Текст написано Лесею Українкою у Євпаторії 8 липня 1891 року як посвята братові Михайлові.

Хорова мініатюра „На човні” написана в куплетно-строфічній формі з елементами тричастинності (складається з трьох куплетів). Особливістю цього твору є вокальні імпровізаційні епізоди в партії солістки.

Схема твору Л. Дичко „На човні”

А	А1	В	solo	А	solo
11 т.	8 т.	6 т.	8 т.	8 т.	10 т.

Твір відкривається двотактним вступом хорового звучання на закритий звук „м” з фортепіанним супроводом, що налаштовує слухача на спокійно-споглядальний характер музичного пейзажу, музичними засобами створює картину природи – тихоплинний плескіт води та повільне коливання човна. Далі вступає партія тенорів з основною темою, розпочинаючи перший куплет (тт. 3-11). Тема передається від тенорів до сопрано, завершуючи своє звучання однотоктним вокалізом на звук „а” (т. 11). Сопрано розпочинає другий розділ твору (тт. 12-19). У другому куплеті мелодія видозмінюється інтонаційно. Взагалі, чіткого переходу немає, все завуальовано плавністю звучання, чого вимагає ліричний зміст музичного та поетичного тексту.

Середній розділ мініатюри (В), розпочинається тематичним матеріалом у партії альтів (21 т.), що передається в партію сопрано (23 т.) як одна думка. Під час звучання наспівної теми в одній партії інші голоси виконують роль фону. Цей момент є кульмінаційним, про що свідчить динамічний план побудови, де вершина звучання всіх партій у 24 такті на ферматі ноти *соль* другої октави у сопрано, потім у партіях альтів й тенора. А з іншого боку – це виокремлення кожного звуку на „зависаючих” ферматах. Входячи в цю кульмінаційну зону відбувається динамічне насичення звучання, з’являються висхідні інтонації у хорових партіях.

Починаючи з 25 такту переважає низхідний рух мелодії, динаміка поступово згасає, що готує вступ партії солістки. Вона звучить як вокаліз (на звуці „а”) та виступає моментом розрядки кульмінації. Мелодія лірична за характером (*piano*), викладена довгими тривалостями – все разом повертає початковий характер

твору. В цей час партія хору підтримує соло у фоновому звучанні, але вже видозміненим секундовим, інколи кластерним звучанням. З 35 такту – реприза, де знову тематичний матеріал доручається партії тенорів (тт. 35-42). І, нарешті, логічним завершенням усього твору є друге соло солістки на звук „а”, виступаючи ніби відголоском, спогадом про минуле.

Ще однією перлиною в творчому набутку композиторки є хорова мініатюра для мішаного хору *a'cappella* „Весна” (або, як визначає Леся Дичко, „Яблунева гілка”). Твір було написано на поетичний текст українського поета Михайла Семеновича Сича. Цей твір Леся Дичко присвятила Галині Михайлівні Савчук – заслуженому діячу мистецтв України, яка є керівником хору студентів інституту мистецтв Національного педагогічного університету ім. М.П. Драгоманова.

Хорова мініатюра „Весна” написана у концентричній формі, що була притаманна творчості композиторів-романтиків (у камерно-вокальній музиці Ф. Шуберта, в інструментальних творах Ф. Шопена, К. Дебюссі, Б. Бартока). Її головною властивістю є упорядкованість багаторазових контрастів, що привертало увагу також і композиторів ХХ століття.

Якщо розглядати схематично форму цієї хорової мініатюри, то можемо відокремити матеріал вступу (тт. 1-8) та заключення (тт. 54-62), що звучать за допомогою асиметричної лексики на склади „ду-ду” та абсолютно ідентичні.

Схема твору Л. Дичко „Весна”

А (вступ)	В	Зв'язка	С	В	А (заключення)
18 т.	4 т.	4 т.	20 т.	4 т.	12 т.

Хорова мініатюра розпочинається великим розгорнутим розділом А (вступом). У хорових партіях звучать перегукування, що ніби закликають звідусіль народ на певне дійство чи весняний хоровод. У цьому розділі проходить ціла театралізація, такий собі діалог між партіями голосів.

Починаючи від 19 такту (розділ В) у партії сопрано з'являється чотиритактний тематичний матеріал, що нагадує народну поспівку-веснянку. Мелодія мажорна (A-dur), яскрава, звучить на *forte*,

витримана у перемінному розмірі (19 такт – 5/4, 21 такт – 9/8, 22 такт – 7/8) та має танцювальний характер.

На зміну словесному тексту у 23-26 тактах також проходять складові виклики „ду!” в партіях хору. Цей чотиритактний період слугує зв'язкою до наступного куплету.

Від 27 такту партії тенору доручається тематичний матеріал, який звучить на фоні всіх інших партій. Мелодія не змінюється інтонаційно, але звучить вже у паралельному мінорі (a-moll) та має характер, динаміку *mezzo-piano*. Відповідно, тут починається великий розділ С, що складається з декількох підрозділів.

У 31 такті партія сопрано виходить на передній план, а інші хорові партії підтримують гармонію на звучанні словосполучень, взятих з головного матеріалу. Також звучання партії сопрано (тт. 35-39) супроводжується й раніше згаданими складами „ду-ду”, що взяті зі вступу, але ритмічно видозмінені тріольними фігурами.

Згодом поспівка на склади „ду-ду”, „а”, „м” (тт. 39-41) приводить до кульмінаційної точки. Всі партії хору „зависають” на ферматі, розширюється тривалість нот, партія сопрано звучить яскраво на ноті *ля* другої октави. Цей фрагмент яскравий (тт. 42-46) та складається з контрастної динаміки (*forte – piano*), що готує слухача до репрізної частини.

Репризний матеріал В (тт. 47-50) із точністю повторюється, але звучить у тональності D-dur. Завершується хорова мініатюра заключенням А, що є точним повторення вступу, створюючи своєрідне обрамлення твору.

Хорова мініатюра „Весна” має синтез як поетичного тексту так і фольклору. Композитор вдало поєднав ці дві течії стилів та створює новаторське спрямування на модерне й водночас національно визначене і колоритне звучання сучасного хорового твору.

Висновки. Виходячи з аналізу хорових мініатюр Лесі Дичко, а саме творів на поетичні тексти, можна прослідкувати комплексну світоглядну модель буття у взаємодії з творчим мисленням. Її бачення художнього тексту відбувається одночасно у вимірі літератури, музики й малярства. Серед українських митців сучасності саме творчість Лесі Дичко найбільш повно розкриває явище мистецького синтезу, завдяки постійному залученню елементів лексики візуальних мистецтв до своїх творів, зорієнтованістю на „живописність”, глибокою роботою з літературними образами.

Аналіз хорових мініатюр „Зима”, „На човні”, „Весна” на поетичні тексти дозволяє класифікувати їх як надзвичайно яскраві, художньо виразні зразки модерного трактування жанру з рельєфним проявом національно-характерних стилістичних ознак, що може розглядатись прикладом синтезу неофольклорного та неоромантичного спрямувань творчості Л. Дичко.

Перспективи дослідження. Хорова творчість українських композиторів зайняла дуже стійку та важливу позицію у національній культурі. Вона продовжує надавати поштовхи до створення нових високохудожніх композицій. Враховуючи той факт, що жанр хорової мініатюри почав набувати популярності у творчості сучасних композиторів, його творче потрактування, вдосконалення й перевтілення незвичайності форми заслуговує на увагу фахівців і потребує подальшого аналізу та вивчення.

Список використаних джерел і літератури:

1. Варакута М. Жанрово-стильова специфіка хорових мініатюр Володимира Зубицького : монографія. Дніпро : Ліра, 2016. 158 с.
2. Варакура М.І. Жанр хорової мініатюри в сучасній українській музиці (на прикладі творчості В. Зубицького) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. мистецтвознавства : 17.00.03. Одеса, 2011. 16 с.
3. Гордійчук М. Леся Дичко. Київ : Музична Україна, 1978. 77 с.
4. Кияновська Л. Українська музична культура : навч. посібник. Київ : ДМЦНЗКМ, 2002. 160 с.
5. Пархоменко Л.О. Українська хорова п'єса: типологія, тематизм, композиція. Київ : Наукова думка, 1979. 217 с.
6. Письменна О.Б. Музична мова хорових творів Лесі Дичко : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. мистецтвознавства : 17.00.03. Львів, 2004. 17 с.
7. Савицька Н. Вікові аспекти композиторської життєтворчості : автореф. дис. на здобуття наук. ступення д-ра мистецтвознавства : 17.00.03. Київ, 2010. 36 с.
8. Тилик В. Кантата Л. Дичко. *Мистецтво*. 1968. № 2. С. 5–7.

References:

1. Varakuta, M. (2016). Genre and style specificity of Vladimir Zubitsky's choral miniatures. Dnipro: Lira [in Ukrainian].
2. Varakuta, M.I. (2011). The genre of choral miniature in contemporary Ukrainian music (on the example of creativity of V. Zubitsky). Extended abstract of candidate's thesis. Odesa [in Ukrainian].
3. Ghordijchuk, M. (1978). Lesia Ditchko. Kyjiv: Muzychna Ukrajinna [in Ukrainian].
4. Kyjanovsjka, L. (2002). Ukrainian musical culture. Kyjiv: DMCNZKM [in Ukrainian].

5. Parkhomenko, L.O. (1979). Ukrainian choral play: typology, thematicism, composition. Kyjiv: Naukova dumka [in Ukrainian].
6. Pysjmenna, O.B. (2004). Musical language of choral works by Lesia Dichko. Extended abstract of candidate's thesis. Ljviv [in Ukrainian].
7. Savycjka, N. (2010). Age aspects of composer's life creation. Extended abstract of doctor's thesis. Kyjiv [in Ukrainian].
8. Tylyk, V. (1968). Cantata L. Dichko. Mystectvo, 2, 5–7 [in Ukrainian].

UDC 78.087.6

DOI 10.33287/221919

Тарасова Наталія Юріївна,
*кандидат філософських наук,
 доцент кафедри „Історія та теорія музики”
 Дніпропетровської академії музики ім. М. Глінки*
 тел. (095) 315 - 35 - 77
 e-mail: tarasova116@ukr.net

Свиридова Ірина Віталіївна,
*магістрант кафедри „Вокально-хорова майстерність”
 Дніпропетровської академії музики ім. М. Глінки*
 тел. (063) 704 - 27 - 15
 e-mail: ira_sviridova_95@mail.ru

ДУХОВНО-ХОРОВІ ТВОРИ І. АЛЕКСІЙЧУК: ДО ПРОБЛЕМИ ІНДИВІДУАЛЬНОГО СТИЛЮ

Мета статті – виявити індивідуальні стильові риси духовно-хорових творів відомої української композиторки І. Алексійчук. **Методи** дослідження спираються на застосування музично-культурологічного, порівняльно-історичного, теоретико-аналітичного та текстологічного підходів. **Наукова новизна.** Набуває подальшого розвитку вивчення індивідуально-стильової інтерпретації у духовно-хоровому доробку І. Алексійчук, а саме – жанрової моделі псалму, молитовної мініатюри; уточнюються індивідуальні методи творчого розвитку стильових, стилістичних і технічних новацій української хорової музики другої половини ХХ століття. **Висновки.** У духовно-хоровому доробку І. Алексійчук жанрові моделі псалму й молитовної мініатюри виявляють спадкоємність із національними традиціями